

Høringsvar om Lov om ændring af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser (Regulering af udbuds- og undervisningsprog på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser)

1. september 2021

Danske
Erhvervsakademier
Nansensgade 19
1366 København K
www.dkea.dk

Sagsbehandler
Jo Kjærsgaard
Chefkonsulent
Telefon: 51859560
E-post: jkpe@dkea.dk

Danske Erhvervsakademier takker for muligheden for at kommentere lovforslaget om regulering af udbud- og undervisningsprog på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne.

Den politiske aftale om nedlæggelse af engelsksprogede uddannelser på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne og heraf følgende lovændring ændrer disse institutioners vilkår for at tilbyde udveksling betragteligt. Med lovforslaget kan uddannelserne med få undtagelser kun udbydes på dansk, dog vil ministeren kunne godkende engelsksprogede fagelementer, så det fortsat skal være muligt at modtage udvekslingsstuderende.

Lovforslaget vil medføre, at de internationale miljøer, partnerskaber og samarbejder, erhvervsakademierne har opbygget gennem årene, i stor stil ikke længere vil kunne fastholdes, og der er stor risiko for at det vil blive tæt på umuligt at tilbyde udveksling på erhvervsakademierne. Hvis erhvervsakademierne skal udbyde udvekslingspakker på engelsk parallelt med undervisningen på dansk, vil det blive meget omkostningstungt, og vil kun være bæredygtigt på ganske få, store uddannelser. Danske Erhvervsakademier forventer derfor en kraftig reduktion i internationale aktiviteter fremover, og det vil stille de studerende på uddannelserne ringere end på andre uddannelser, da de ikke længere vil få mulighed for at opnå internationale kompetencer. Det vil særligt ramme små udbudssteder uden for København og Aarhus, men også små udbud i de store byer. Hvis der fortsat skal være udveksling på erhvervsakademierne, skal der findes finansiering, og en række barrierer skal ryddes af vejen, herunder kravet om balance mellem ind- og udgående studerende.

Erhvervsakademiernes internationale miljø

Erhvervsakademierne har gennem mange år opbygget et internationalt miljø, hvor engelsksprogede udbud har givet mulighed for at indgå internationale partnerskaber og

udvekslingsaftaler. De internationale studerende har desuden bidraget positivt i forhold til de danske studerende, hvor et internationale studiemiljø aktivt har bidraget til *Internationalisation At Home* og har motiveret en stigende interesse for udvekslingsophold fra danske studerende. De engelsksprogede udbud og deraf følgende samarbejdsaftaler har også været grobund for samarbejdsaftaler om forsknings- og udviklingsprojekter samt udveksling af undervisere (staff mobility). Det bidrager til undervisernes og dermed uddannelsernes videngrundlag og dermed kvalitet. Jf. bekendtgørelsen om stillingsstrukturen på erhvervsakademierne er det også et krav til lektorforløb at *For at styrke uddannelsernes internationale dimension skal planen desuden indeholde relevante internationale opgaver og aktiviteter. Det er institutionens ansvar at stille rammer til rådighed, der muliggør internationale opgaver og aktiviteter.*

Mulighed for at indgå i et internationalt miljø og for at kunne komme på udveksling er attraktivt for unge, der står over for uddannelsesvalg, og er med til at højne uddannelsernes kvalitet, og erhvervsakademierne uddanner til det private arbejdsmarked, der i høj grad efterspørger internationale kompetencer.

Forskelsbehandling og uklare undtagelser

Kravet om at udbuddene skal være på dansk omfatter kun erhvervsakademierne og professionshøjskolerne. Danske studerende på videregående uddannelsesinstitutioner bliver dermed stillet meget forskelligt i forhold til internationalisering alt efter hvilken institutionstype, de optages på. De danske studerende må få oplevelsen af, at lighedsgrundsætningen ikke nødvendigvis gælder – udvekslingsmuligheder er ikke ens, selvom de studerende skulle være i nøjagtigt samme situation på deres respektive institutioner.

Hertil kommer, at undtagelserne fra kravet om at udbyde uddannelserne på dansk er alt for uklare, og at de virker arbitrære. Flere af erhvervsakademiernes uddannelser kunne således ud fra kriterierne have været på listen. Det er desuden stort set umuligt at få en anden uddannelse på listen, også selvom den falder inden for kriterierne.

Danske Erhvervsakademier finder det desuden problematisk, at de internationale studerende på erhvervsakademiuddannelserne ikke får mulighed for at færdiggøre deres uddannelse på professionsbachelorniveau. Det fremgår af den politiske aftale, at den ikke stiller nuværende studerende ringere, men de internationale studerende har ofte en forventning om at fortsætte til professionsbachelorniveau, selvom de ikke har retskrav på optagelse, da det toårige erhvervsakademiniveau ikke er kendt eller anerkendt i resten af Europa.

Varslingen er for kort

Det er desuden meget bekymrende, at nedlæggelsen af de engelsksprogede uddannelser sker med så kort varsel. Det giver erhvervsakademierne meget kort tid til at indrette sig efter de nye vilkår og opbygge nye modeller for udveksling. Det kan betyde, at betydningsfulde aftaler med partnere i andre lande må opsiges, fordi erhvervsakademierne ikke kan leve op til aftalerne, eller at partnere ikke længere finder erhvervsakademierne attraktive som partnere med de begrænsede muligheder.

Erasmus

Når institutionerne skal indrette sig på at agere i en ny virkelighed, er det vigtigt, at forudsætningerne herfor i så vidt omfang som muligt udarbejdes i anerkendelse af, at institutionerne skal agere i forhold til europæiske og globale uddannelsesinstitutioner. Disse skal kunne se en fordel i et nyt/fortsat samarbejde med de pågældende danske institutioner. Det er derfor afgørende, at de centrale principper i Erasmus programmet medtænkes, herunder: forskellige mobilitetsformer, fuld anerkendelse og gensidighed og forpligtelser i inter-institutionelle samarbejder/-aftaler. Dette fremgår tydeligt af det ERASMUS+ Charter, erhvervsakademierne er blevet tildelt, og som de er forpligtet til at leve op til. Hvis man ikke kan indfri Charteret, er man ikke berettiget til at modtage bevillinger, og dermed smuldrer det økonomiske fundament for udveksling.

Der er med det nye Erasmusprogram afsat flere midler end nogensinde til udveksling, og der er et særligt fokus på inklusion med det formål at sikre udvekslingsmuligheder for grupper af studerende, der ellers har været afskåret fra dette. Det gælder studerende med funktionsnedsættelse, men også studerende med børn eller på uddannelser uden tradition for udveksling. Erhvervsakademierne vil gerne leve op til intentionerne og bidrage på vegne af Danmark, men vil få svært ved det med de nye vilkår. Vi vil givetvis komme til at afskære en række studerende fra muligheden som følge af de nye rammevilkår.

Forudsætninger for fortsat udveksling

Danske Erhvervsakademier er glade for, at muligheden for at udbyde fagelementer på engelsk er til stede. På trods heraf imødeser vi en række barrierer for at gennemføre udveksling i praksis. Det er derfor vigtigt, hvordan loven udmøntes, og der er brug for, at modellerne for udveksling er rummelige, da der kan være brug for forskellige løsninger på forskellige uddannelser og akademier. Der er således en række forudsætninger, der skal være til stede, og barrierer, der skal ryddes ad vejen.

- For at være attraktive for partnere skal man udbyde mindst 40 ECTS-point på engelsk pr. udvekslingspakke. Indkomne studerende skal have et reelt valg, hvis dele af udvekslingspakken er på for højt eller lavt niveau, eller de allerede har haft faget. Det vil for erhvervsakademierne betyde, at en udvekslingspakke skal kunne sammensættes af både obligatoriske og valgfri fagelementer. Det vil også kun kunne lade sig gøre, hvis en pakke kan sammensættes af fag på tværs af uddannelser. Ellers vil der være for lille volumen, men det vil være logistisk svært.
- Det er desuden en nødvendighed, at der bliver mulighed for at udbyde dele af en dansksproget uddannelse på engelsk. Hvis der er krav om, at de engelsksprogede elementer er valgfri, så man reelt skal udbyde fagelementerne på både dansk og engelsk, vil det ikke være økonomisk muligt, bortset fra på enkelte store uddannelser. Danske Erhvervsakademier vil derfor også foreslå, at der bliver mulighed for at tilbyde engelskkurser til de studerende, der ikke har de sproglige forudsætninger ved studiestart, så de opnår mulighed for at følge dele af undervisningen på engelsk. Danske Erhvervsakademier ser dog et dilemma i, at nogle studerende vil fravælge en uddannelse med fagelementer på engelsk, mens andre vil fravælge en uddannelse uden mulighed for internationale elementer.
- Mobilitetsbalanceprincipperne/-reglerne skal annulleres for sektoren med lovens ikrafttrædelse. Sektoren finder det ikke rimeligt at reglerne skal gøres gældende, når vi ikke har samme muligheder som andre i sektoren, f.eks. universiteter, for at skabe et uddannelsesstilbud for den indgående mobilitet. Hvis mobilitetsbalanceprincippet fastholdes vil et sandsynligt worst case scenarie være, at den udgående mobilitetsmulighed for erhvervsakademi- og professionsbachelorstuderende de facto vil ophøre som en reel mulighed for den studerende.
- Der er desuden også en barriere, at der i forslag til ny eksamensbekendtgørelse (sendt i høring til erhvervsakademierne den 21. maj 2021) i § 23 er lagt op til, at alle eksaminer uden undtagelse afvikles på uddannelsens udbudssprog (dvs. dansk). Der er i bestemmelsen beskrevet, at der kan gøres undtagelser fra udbudssproget, såfremt formålet med eksamen helt eller delvist angår sproglige færdigheder i et bestemt sprog. Det skal derfor fremgå af eksamensbekendtgørelsen, at eksamen kan foregå på det sprog, der er undervisningsproget.

Finansiering

Det vil uden tvivl blive dyrere for erhvervsakademierne at drive udveksling under de nye rammevilkår, og det er derfor vigtigt, at der sker en økonomisk kompensation. Internationaliseringstaxametret blev skåret med 25 % for et par år siden, og vil ikke kunne dække udviklingen og driften af udvekslingspakker. Det er derfor vigtigt, at der følger finansiering med, hvis det skal være muligt at sikre udveksling på erhvervsakademierne fremover.

Danske Erhvervsakademier står til rådighed for uddybning af høringsvaret og ser frem til en konstruktiv dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet i den nærmeste fremtid om udmøntningen af lovforslaget, og hvordan barriererne for udveksling kan overkommes.

Venlig hilsen

Niels Egelund
Formand for rektorkollegiet

Eva Valcke
Formand for internationalt udvalg